

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA.

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
*manè discutienda in Scholis Medicorum die Martis decimâ
Januarii M. DCC. XLI.*

M. JOANNE HERMENT, Medico Regis
ordinario, & Doctore Medico, Præside.

'An sanitas potiùs à Fluidis quàm à Solidis ?

I.

U M M A bonorum omnium sanitas : hæc si absit ;
cætera frustra sunt. Invidet Iro benevalenti Cræsus
lecto affixus, bajulo nummularius, ubi vitam trahit
assiduus ægrotudinibus confictatam. At quid sanitas ?
Ea videtur esse primo aspectu vitæ conditio, isque cor-
poris status, in quo sine ullo molestiæ sensu, juxta leges à naturâ
constitutas, corporis humani functiones exercentur ; nec mi-
nùs animi quàm corporis vigent actiones : *Mens enim sana in cor-
pore sano.* Sanum autem habeas corpus ejus qui æquabili & li-
bero Fluidorum ac Solidorum motu, sanguinisque & humorum

A

temperie beatur. Stante sanguinis laudabilis moderato & expedito per universas corporis partes motu, rectè se habet animalis œconomia; optimè valent in cerebro sensus; ingenii adest alacritas, compositus animi pathematum usus, membrorum agilitas, facilis cutis perspiratio, vividus corporis habitus, ore floridulo nitens, *orexis* integra, perfectæ secretionum absolutio, omnium tandem functionum vigor, qui idem audit, ac firma & constans valetudo. Hæc beneficia, licet multiplicia, ab unico tamen principio, Fluidorum scilicet & Solidorum consensu, emergunt.

I I.

AD UO BUS pugilibus, Fluido scilicet & Solido, tota animalis œconomia. Utriusque actio reciproca. At illud primò movet; hoc acceptum rursus commodat motum. Annon ab aurâ seminali utpotè fluidissimâ genituræ lineamentorum, dum solidescunt, prima actio, energia, ipsemet elater? Nonne dein Solida mutuatas vires in Fluida iterum exercent? Pundum saliens, cor videlicet, vorticofo influente liquido micare incipit, sanguineam subindè molem urfurum. Omnia primitus in ovo muliebri & conceptu fluida facta fuisse, quis inficias iverit? Fluiditatis tamen diverso donata gradu. Spissiora à tenuioribus expanduntur; indefinenti motu & compressu superfluum eructant laticem. Tùm fibrillæ & vascula fieri gaudent, quæ modò lymphæ erant; generationem enim nutritionis & accretionis speciem habeto, quâ, irradiante virili semine, prima embryonis rudimenta evolvuntur, propagantur, densantur. Suspicias igitur quomodo sibi vicissim opitulentur Fluida & Solida. A mutuo eorum commercio circulum suum init sanguis. Hic vibratur ad cerebrum, succi nervei promptuarium. Secretus subtilissimus iste latex universum systema nervosum pervadit, replet, vivificat. Vasorum parietibus elaterium largitur, idque fovet. Hinc fibrarum omnium oscillatio, cordis systole, arteriarum diastoles causa. Hinc humorum omnium circuitus, tritus, subactio; secerendorum secretio; verbo functionum integritas,

I I I.

FLUIDUM rectè definitur cujus partes valdè tenues, perpetuo motu citæ, sponte suâ disfluunt, nullius figuræ tenaces. Tot vorticulos cense in semetipsos volubiles. Solidum verò dicito quod sponte suâ consistit; id est, quod partes habet juxta se invicem quiescentes. Illud igitur agens, hoc verò patiens agnosce. Solida siquidem Fluidorum progenies, absque Fluidis inertia jacent; suam existentiam & genesim ipsis acceptam referunt. Dubius & anceps hærebis, quin Solidorum omnium generatio, actio, imò & resolutio à Fluidis pendeat? Ab his animalia, vegetabilia, mi-

neralia, metalla, ipsum marmor gignitur, crescit & ipse Adamas. Hæc autem vel solidissima à Fluidis tantum resolvi possunt. Solida tamen in corpore humano oriosa haudquaquam existimes; quin imò cum Fluidis copulata & ab ipsis mota, miros præstant effectus. Præcipua illis indita virtus, elater, à quo fibrarum omnium nisus & renixus, arteriarum dyastole & systole, vitæ complementum. Hoc siquidem elatere urgentur corporis liquida, pinuntur, attenuantur, & per immensam exilissimorum canaliculorum longitudinem transmittuntur. Elaterem hunc merito deduces ex lymphâ tenuissimâ, vel, ut ita dicam, æthereâ, intra fibrarum porulos inclusâ & compressâ. Dum vi suâ elasticâ sese restituere conatur, porulorum parietes distendit. Sic Solida à Fluidis vim desumptam in Fluida vicissim vertunt: hæcque fugam semper molientia coercent. Sic Fluida activa, rursus passiva fiunt. Sic sanguis, quæ ineptè nonnunquam moveri, patitur verbera, & à se depromptis mulcatur viribus. Omnem igitur Solidorum actionem Fluidis referre ne dubites.

I. V.

TANDIU perstabit illæsa functionum integritas, quandiu ea erit Fluidorum conditio, quæ ad obeunda vitæ munia prærequiritur; iis nempe ritè se habentibus, cætera ad votum fluunt. Succus nervæus, id est, lympa vorticulis æreis facta, nec sit viscidior nec lentior; quo legitimo suo elatere Solidorum fibræ donentur. Copiâ neque excedat, neque deficiat sanguis. Tunc minimè turgentibus ultramodum vasis, nullum imminet inflammationis periculum. Neque ob ejus penuriam, resistente intra vasa hoc vitali latice; ullum Œdema metuendum. Nec ab assumptis alimentis acriores fiant succi; nulla tunc temporis futura est solidarum partium aut irritatio, aut erosio, aut molesta quæcumque vellicatio. Haudquaquam irritatis plus æquo fibris, nullus exlex Fluidorum circuitus. Pacato motu excrementitiis humoribus ad secretoria appellentibus, opportunè procedet secretionum excretionumque negotium. Quòd si à naturali statu defecerint humores, vitiumque aliquà ex parte contraxerint, his contraria omnia accidere necessum est; affectoque alibi succo, partium nutritio depravabitur: ita & fibrarum tonum sive elaterem invertendum esse patet; ita & pessum dabitur vitale tutamen, ruetque sanitas.

V.

JAM à memoratis rationum momentis, quid dubii superest utrum in corpore humano Fluidis pareant Solida? At procul dubio repones minime dari in machinâ humanâ cuiquam vel tenuissimo liquido, ut moveatur à se. Nullus ipsi impetus, si sibi met permitatur. Qui tantâ alacritate universum percurrit corpus sanguis, ille idem sibi relictus torpet, coalescit, non progressurus nisi à corde & arteriis jugiter

prematur, urgeatur, vibretur. Partes solida: totidem quasi vestes, totidem quasi elateres, quæ vigentibus, quæ oscillantibus, liquores progredi, discurrere, necessum habent. Hæc omnia lubenter fatemur. Tale Solida inter & Fluida intercedit commercium, dum vivit animal, ut illorum cessante motu, hæc prorsus stagnent. Verum undè Solidorum motus? A semetipsis? Minimè gentium; sed à Fluidis: primò quidem ab aurâ seminali tenuissimis & resilientibus moleculis aëreis turgida. Hujus enim ope, conceptus lineamentorum fit evolutio. Hujus ope universa fibrarum & vasorum evoluta ac firmata congeries, elasticam virtutem, totum vitæ stadium perennaturam, adipiscitur. Attende, quæso, ad miram spirituosæ hujusce liquidi energiam. Quantum circa pubertatis annos mutationem infert! Tunc temporis vox adest sonora & aspera; pilorum in mento & pube eruptio; robur, vigor, alacritas corpori & animo accedunt. Eunuchis, eximie illæ denegantur dotes. Jam nunc Chyloseos beneficia evolvæ: numquid Chylus cæterorum est humorum fons & origo? Annon ab illo probè elaborato nutriuntur, accrescuntque vasa omnigena, carnes, ipsamet ossa? Nonnè ab illius laudabili temperie optatam desumunt valetudinem, & vice versâ? Demùm quot bona vel mala ab aëre, potu, excretis & retentis emergunt? Ab aëre salubri integra respiratio, vitæ tutela. Ab aëre vitiato, morborum ilias, ipsissima mors. A legitimo potu sitis restrictio, humorum fluxilitas ac liberior circuitus, fibrarum mollities, Erethismi sedatio. Immanè quantum sanitati profunt vel officiunt excreti aut retenti humores! Ne igitur Fluidorum in Solida potentiam ac dominium diffiteare, & jure merito dixeris.

Ergo sanitas potius à Fluidis quàm à Solidis.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joannes-Baptista - Ludovicus Chomel, Medicus Regis ordinarius.

M. Anthonius Casamajor.

M. Joannes - Franciscus Comhier.

M. Hyacinthus - Theodorus Bayon, Regiorum Exercituum in Insula Corsicæ Medicus ordinarius.

M. Raymundus de la Riviere.

M. Joannes-Baptista Monge, Medicus Regis ordinarius.

M. Ludovicus-Maria Pouffe.

M. Franciscus - Josephus Hunauld, Regiæ Scientiarum Academiæ & Regiæ Societatis Londinensis Socius, in Horto Regio Anatomies & Chirurgiæ Professor ac Demonstrator.

M. Michaël-Procope Couteaux, Scholæ æmule Professor designatus.

Proponebat Parisiis ABRAHAMUS-FRANCISCUS-LEO COL DE VILARS, Inculisemensis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1741, à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1741.